

PISA 2022 Kreativ tænkning – Kompetencen til at kunne få og forme forskellige nye, nyttige idéer. Delrapport.

Hovedresultater

Hovedresultater

OECD har i PISA 2022 udviklet en test af elevers kreative evne

Kreativ tænkning i PISA 2022 er defineret som kompetencen til at engagere sig produktivt i generering, evaluering og forbedring af idéer, der kan resultere i originale og effektive løsninger, fremskridt i viden og virkningsfulde udtryk for fantasi og forestillingsevne. (OECD, 2019)

Udfordringen har været at skabe en test, som synliggør elevernes kreative tænkning, deres idéer i en verbaliseret skriftlig eller visuel form på en digital platform. Eleverne har fx fået til opgave at udforme en plakat for en videnskabsfestival, et filmplot, titler til et billede, idéer til at mindske forurening, skabe større forståelse for biers betydning i økosystemet eller idéer til, hvordan man kan lave en systematisk undersøgelse. OECD undersøger med disse konkrete udfordringer, om eleven kan få og forme forskellige nye nyttige idéer. Resultatet er en pointskala for elevernes kreative tænkning, som inddeles i seks kompetenceniveauer med klare beskrivelser af, hvad eleverne kan på hvert niveau.

Danske elever fremhæves af OECD som havende et højt niveau af evne til kreativ tænkning

Danske 15-årige elever opnår gode resultater i PISA Kreativ Tænkning-undersøgelsen. De danske elever scorer gennemsnitligt 35,5 point i kreativ tænkning, hvilket er over det internationale gennemsnit på 32,7 point. Dette placerer Danmark blandt de 14 ud af 64 deltagende lande, der præsterer over gennemsnittet i denne test.

OECD fremhæver Danmark som et land, hvor 15-årige har et generelt højt niveau af evne til kreativ tænkning, da 9 ud af 10 elever placerer sig på eller over niveau 3. De kan som minimum: *"Få og forme en eller flere passende idéer til at løse simple eller moderat komplekse kommunikationsopgaver eller problemløsningsopgaver."* Dermed opfylder Danmark OECD's indikator for "systemsucces i kreativ tænkning".

De danske elever præsterer samtidig kreativ tænkning på et meget ensartet niveau. Der er kun 7 % forskel i gennemsnitspræstationen på de danske skoler, hvilket er den mindste forskel mellem skoler blandt de deltagende lande. På tværs af deltagerlandene er der gennemsnitligt 25,7 % forskel mellem skolerne.

Hver tredje danske elev er højtpræsterende i kreativ tænkning

Hver tredje danske unge (30,9%) er desuden, hvad OECD omtaler som "toppræsterende" i kreativ tænkning (niveau 5 og 6, minimum 41 point). På niveau 5 i OECD's skala for kreativ tænkning kan man *"Få og forme nye og nyttige idéer, skabe både originale og forskelligartede idéer i forbindelse med løsningen af en række kommunikationsopgaver og problemløsningsopgaver."*

Blandt de 64 deltagende OECD-lande er i gennemsnit 26,7 % af de unge vurderet som "toppræsterende". Andre lande, fx Finland og Canada, har en endnu højere andel af toppræsterende i kreativ tænkning.

Pigernes kreative tænkning er højere end drengenes

Der er en statistisk signifikant kønsforskel i danske unges evne til kreativ tænkning. Gennemsnitligt set er pigerne 7,6 % bedre end drengene (2,7 points forskel i gennemsnit). 37 % af de danske piger er toppræsterende og scorer over 41 point, mens det tilsvarende gælder 26,5 % af de danske drenge.

I andre lande finder man også typisk, at pigers kompetencer i kreativ tænkning ligger højere end drengenes. I gennemsnittet for deltagende OECD-lande er 31 % af pigerne toppræsterende, mens det kun gælder 23 % af drengene.

Elevers nysgerrighed og fantasi har betydning for deres score i kreativ tænkning

Evnen til kreativ tænkning styrkes, hvis eleven oplever, at de har fantasi, eventyrlyst, nysgerrighed, lyst til kunst og refleksion samt kreativ selvtillid. Rapportens analyser viser, at elevernes score i kreativ tænkning stiger mellem 1,5 til 5 point, hvis eleverne har tilkendt sig selv disse karaktertræk. De mest betydningsfulde karaktertræk synes måske ikke overraskende at være nysgerrighed samt fantasi.

Fakta om undersøgelsen

- PISA står for 'Programme for International Student Assessment' og er en international undersøgelse, der har som hovedformål at undersøge 15-årige elevers kompetencer inden for matematik, naturfag og læsning.
- Som et nyt, innovativt emne i PISA 2022 undersøges elevernes kompetence inden for **kreativ tænkning**. Det er resultaterne herfra, som denne delrapport præsenterer og diskuterer.
- I hver PISA-runde udvikles ét eller flere nye, innovative emner, der giver mulighed for at teste andre evner end PISAs hoveddomæner læsning, matematik og naturfag, men som hovedregel ikke gentages i næste PISA-runde. Testen af kreativ tænkning forventes derfor ikke gentaget.
- Cirka 6.200 elever fra 347 uddannelsesinstitutioner deltog fra Danmark i testen om kreativ tænkning. Læs mere i PISA 2022 Data og metode – Delrapport (Klingsbjerg-Besrechel, 2023).
- Grundet designet for PISA giver undersøgelsen præcise resultater på populationsniveau, men er derimod ikke designet til at give resultater for enkeltelever eller skoler.
- I kreativ tænkning måles elevernes evne til at kunne få og forme forskellige nye nyttige idéer. *Kan eleverne få og forme idéer til: Fortællinger, visuel kommunikation med grafiske elementer fx plakater, løsninger på samfundsproblemer, hvordan man skaber ny konkret viden, kan lave forsøg?*

Hovedresultater: PISA 2022 Kreativ tænkning – Kompetencen til at kunne få og forme forskellige nye, nyttige idéer. Delrapport.

VIVE/2024

HR_301336